

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIALÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: FIAC-UTCA 49

Az ujoncjavaslatokat megszavazták

Hazai Samu beszéde

Két napi szünet után ma ismét ülésezett a képviselőház és megkezdte az ujoncjavaslat tárgyalását. Az ellenzék távol maradt, csupán Polónyi Géza jött el az ülésre. Az újságírók megkérdezték tőle, hogy miért jött el a mai ülésre? Polónyi Géza így válaszolt:

— Az ellenzék azt határozta, hogy ma nem jön el, de szombaton itt lesz. Azt kérdelem én, ugyan mi fog itt változni szombaton? Egyáltalában nem értem barátaim taktikáját. Ha szombaton be lehet jönni, miért nem lehet ma és ha ma nem lehet, miért lehet szombaton. Ez teljesen érthetetlen, én azonban teljesíteni fogom kötelességemet.

Az ülés eseménye Hazai Samu báró honvédelmi miniszter nagyszabású beszéde volt, amelyben a véderő fejlesztését indokolta. — Igen kellemes hatást keltett, hogy a honvédelmi miniszter nyomatékkal hangsúlyozta, milyen nagy súlyt helyez a hadvezetésre arra, hogy a polgári igazgatási ágak kellően dobtámassanak és ne senyvedjenek el, mert jó igazságügy, jó közoktatásügy és jó közigazgatás nélkül a hadsereg sem lehet el. Viszont azonban meggyőző érvekkel igazolta Hazai báró, hogy a körülöttünk folyó nagy fegyverkezések közepette nem lehetünk el erős hadsereg nélkül, melyet a megengedett legvégső határig kell fejleszteniünk. Nagy hatást gyakorolt a hallgatóságra a honvédelmi miniszternek az az érvelése, hogy hitelünk szempontjából is fontos az, hogy a külföldi államok meg legyenek győződve arról, hogy államiségünket és határainkat erős hadsereg védi, mert egy jól védett ország kétségtelenül nagyobb biztonságot nyújt. — Hazai báró minisztert szép beszéde végeztével az egész Ház lelkesen üdvözölte.

Részletes tudósításunk itt következik:

Betöhy Pál elnök háromnegyed tizenegykor nyitja meg az ülést.

Tisza István gróf miniszterelnök beteszti az állami számvéviszék jelentését a múlt év harmadik negyedében előfordult előirányzatnélküli kiadásokról.

Harkányi János báró kereskedelmi miniszter öt törvényjavaslatot terjeszt be, a hajózási társulatok állami segítése ügyében.

Az ujoncjavaslat.

Napirenden van az ujonclétszám megállapításáról szóló törvényjavaslat.

Simon Elemér előadó ismerteti a törvényjavaslatot. Igaz ugyan, hogy még soha ily rossz gazdasági viszonyok közt nem kért a kormány létszámemelést, de viszont az ország még soha sem volt annyira meggyőződve a létszámemeléstől, mint éppen most a közel múlt eseményei után. Bár minden háborúnak még a gondolata is távol áll tőlünk, mindnyájunkban él az a tudat, hogy minden eshetőségre készen kell lennünk. A napirenden lévő törvényjavaslat a hadsereg ujonclétszámát 31,300 emberrel

emeli. Remélhető azonban, hogy további létszámemelésre már nem lesz szükség, mert Franciaország már nem bírja tovább emelni a maga hadseregének létszámát és így megszünt annak a szüksége is, hogy Németország a létszámemelésben versenyezzen vele. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Polónyi heccel.

Polónyi Géza arra utal, hogy a balkáni államok kisebb haderővel vívták ki függetlenségüket, mint amilyen nekünk van. Más országok, így Svájc, Holland, Belga, dán, svéd és angolországok nem vesznek részt az általános fegyverkezésben és hadogulnak. Ugy fogunk járni mint az, ki fél a háborútól és kardjába dől. Két tényezője van a létszámemelésnek: az emberanyag és a pénz. Ha kis államok e téren haladnak, biztos tönkretesznek felelősen, még ha több ujoncot is tudnak állítani. Oroszországnak 70 millió lakosságából évenként 600,000-re is emelheti a létszámát s így beláthatjuk, hogy a legveszedelmesebb szomszédal sem bírjuk a versenyt felvenni. Az érvelés tehát nem állhat meg, mert ezen az uton nincs megállás a „végéig”. — A költségvetéssel épp így vagyunk, mert Franciaország a hadseregére évi 872, Németország 868 milliót ad ki, de versenyezhetünk e tekintetben is azokkal? — Tiltakozik a javaslat ellen épúgy, mint ahogy az 1912. évi XXX. törvények módosításánál is tiltakozott. Legalább a naplóban legyen megörökítve, hogy volt egy képviselő, aki kijelentett, hogy az 1912. évi XXX. törvények módosításához sem járul hozzá. Azon év június 4-én a többség parlamenti csínyt tett és ekkor fogadták el második és harmadik olvasásban a törvényjavaslatot. Érvenytelenül keletkezett, tehát jogerőre nem emelkedhetik, s míg alkotmányos uton helyre nem hozzák, sem a törvényt, sem módosítását el nem fogadják.

Elnök egy órai szünetet ad.

Okolicsányi László és **Zoltán Gyula** szölkáltak még a javaslat mellett.

A miniszter beszél.

Hazai Samu báró honvédelmi miniszter: Ismerteti az első balkáni háborút és annak tanulságait, amelyeket meg kell látni. A hatalmak azt gondolták, hogy Törökország összetöri az ellenséget, de kiderült, hogy Törökország gyöngye volt. Hadserege kisebb volt és minőségben is gyatrább, mint a szövetségelt ellenség seregei, Törökország 350 ezer, az ellenség pedig 480 ezer katonát tudott kiállítani. Az európai hatalmak mindenütt fegyverkeznek, nem szabad elmaradnia a monarchiának. Ismerteti Európa fegyverkezését. Vannak szerencsés államok, amelyeknek nem kell fegyverkeznie olyan erősen, mi azonban nem vagyunk abban a szerencsés helyzetben. A magunk, a körülményektől kényszerített védekezése a fegyverkezés, amelyet a lehetőség határára belüli és a kulturigények és egyéb igények kielégítése mellett végre kell hajtani. A fegyverkezés nem egyéb mint megvalósítása annak a magyar közmondásnak: eSgits magadon, az Isten is megsegít.

Az éljenzéssel és tapssal fogadott beszéd után a Ház elfogadta a javaslatot, majd az ezzel összefüggő jelentéseket és javaslatokat.

Az ülés 6 órakor ért véget.

A közpórház 1913-ban

Háromszázezer korona kiadás, ötezer beteg

A debreceni közpórház igazgató-főorvosa **Fráter Imre** dr. a napokban bocsátotta közre a helybeli közpórház ügyforgalmáról szóló szokásos évi jelentését. Ebből a jelentésből vesszük az alábbi adatokat, amelyek hiszen számolnak be a kórház 1913. évi forgalmáról.

Az elmúlt esztendő alatt ápolás alá került a közpórházban 4741 egyén, köztük 2820 férfi és 1921 nő. Gyógyulva elbocsájtott 1328 férfi és 888 nő; javulással elbocsájtott 1057 férfi és 727 nő; gyógyulatlantul távozott 123 férfi és 67 nő. Meghalt 162 férfi és 120 nő; a közpórházban visszamaradt 150 férfi és 119 nő. A 4741 ápolat gyógyulási napjainak száma egy összegben 108,079 volt.

A fölvetett betegek betegségeik természet szerint az egyes osztályokon a következőképp helyeztetek el:

A **sebészeti osztályon** fölvettek 1532 egyént, köztük 1108 férfit és 424 nőt. Gyógyulatlantul távozott 557 férfi és 188 nő, javulva 389 férfi és 173 nő, gyógyulatlantul 79 férfi és 34 nő. Meghalt 37 férfi és 16 nő. Az osztályon visszamaradt 46 férfi és 13 nő. Az ápolási napok száma 29,766.

A **szemészeti osztályon** fölvettek 210 egyént, köztük 113 férfit és 97 nőt. Gyógyulatlantul távozott 54 férfi és 53 nő, javulva 48 férfi és 39 nő, gyógyulatlantul 4 férfi és 1 nő. Az osztályon visszamaradt 7 férfi és 8 nő. Az ápolási napok száma 5439.

A **bujakóros osztályon** fölvettek 1242 egyént, 682 férfit és 519 nőt. Gyógyulatlantul távozott 434 férfi és 327 nő, javulva 232 férfi és 145 nő, gyógyulatlantul 13 férfi és 6 nő. — Meghalt 1 férfi. Az osztályon visszamaradt 43 férfi és 41 nő. Az ápolási napok száma 28,817 volt.

Az **elmező osztályon** fölvettek 109 egyént, 55 férfit és 54 nőt. Javulva távozott 32 férfi és 37 nő, gyógyulatlantul 7 férfi és 3 nő. Meghalt 6 férfi és 5 nő. Az osztályon visszamaradt 10 férfi és 9 nő. Az ápolási napok száma 6950.

A **belgyógyászati osztályon** fölvettek 1346 egyént, 669 férfit és 677 nőt. Gyógyulatlantul távozott 176 férfi és 210 nő, javulva 332 férfi és 331 nő, gyógyulatlantul 20 férfi és 23 nő. Meghalt 84 férfi és 69 nő. Az osztályon visszamaradt 37 férfi és 44 nő. Az ápolási napok száma 31,716.

Az 1913-ik év folyamán az ápolási költség napi 2 korona 20 fillérben volt megállapítva, ennél fogva a közpórháznak száznyolcezerhetvenkilenc ápolási nap után 237,773 korona 80 fillér járandósága merült föl. — Ebből esik

a sebészeti osztályra	65.485 K 20 fill.
a szemészeti osztályra	11.860 K 20 fill.
a ragályos osztályra	11.965 K 80 fill.
a bujakóros osztályra	63.397 K 40 fill.
az elmező osztályra	15.290 K — fill.
a belgyógyász. osztályra	69.225 K 20 fill.

Az egyes osztályokon az elmúlt év folyamán a következő orvosok működtek:

A **sebészeti osztályon**: **Csikós Sándor** dr. főorvos, **Petrovich Milenkó** dr. és **Siegmund Ervin** dr. orvosok.

A **szemészeti osztályon**: **Somogyi Zoltán** dr. főorvos.

A **ragályos osztályon**: **Szenes Zsigmond**

rsaság"
ét
nében tartja,
ZGATÓSÁG.

évre leendő
évi jelentése

R) KÖVETEL

300 00 —
57136 48
3000 —
1155314 44
101393 88
748944 —
270868 43
23965 76
2771 74
302 —
45439 85
2709136 58

1345 11
201609 69
13440 02
7265 03

főpénztárnok.

c s. k., alelnök.
int s. k.

k.

dr. főorvos, Kovács László dr. tb. tiszti főorvos.

A *bujakóros* osztályon: Gálbory Sámuel dr. főorvos, Pauchly Géza dr. és Schwarcz Dániel dr. orvosok.

Az *elmekór* osztályon: Horváth Arthur dr. törvényszéki orvos, Pauchly Géza dr. orvos.

A *belgyógyászati* osztályon: Hutiray József dr. főorvos és Kovács László dr. tb. tiszti orvos.

Két indítvány a közgyűlés előtt

Uj népiskolát! —
A debreceni iparosokért

A holnapi közgyűlés elé ismét két önálló indítvány érkezett be. Mindkettőt Révi Nándor dr. bizottsági tag adta be s egyik egy újabb népiskola fölállítását, a másik a középítkezéseknél a debreceni iparosok érdekeinek megvédését célozza.

Népiskolát a Bruckner-telepre!

Az első indítványban azt mondja Révi Nándor dr. bizottsági tag, hogy tekintettel a népiskolák nagymérvű hiányára, amelynek következtében az idén is 1400 iskolaköteles gyermek maradt ki az iskolákból. Indítványozza tehát: utasítsa a közgyűlés a tanácsot, hogy a Vecsey-Bruckner-telepre tervezett négy tantermes népiskola fölépítésére a szükséges lépéseket haladéktalanul tegye meg.

A népoktatás ügye a legfontosabb fundamentuma a város és a nemzet fejlődésének. Egyetemi város lesz Debrecen, nem szabad megengedni, hogy a kevés népiskola miatt szegyenkeznie kelljen.

A multak büne, vagy az előrelátás hiánya a jelen állapot s ami szinte lehetetlen, 1400 gyermek ki van zárva és sokat vissza kellett utasítani.

Kívánatos volna lépéseket tenni az állami népoktatás létesítése érdekében s helyes volna, ha ezzel kapcsolatban a tanács népokolai programot terjesztene be. De addig is gyors intézkedésre van szükség, a pénz is meg van a református egyházat illető építési segély utolsó részletében és a tanerőket is kész az egyház beállítani, csupán a szükséges telket kell kijelölni.

A debreceni iparosokért.

A másik indítvány a következő:

Nagyságos Polgármester Ur!

A holnap megtartandó Törvényhatósági Bizottsági közgyűlés alkalmából napirend előtt a következő önálló indítványt teszem a tekintetes Törvényhatósági Közgyűlés elé:

A törvényhatósági bizottsági közgyűlés tekintettel a helyi építő- és egyéb ipar pangására, iparosaink és munkásaink nyomorúságos helyzetére, a város területén akár a város közönsége által, akár annak pénzéből eszközözendő mindennemű középítkezésre, vagy közmunkára vonatkozólag kimondja, hogy úgy a kincstárral, mint a vállalkozókkal az építkezések és közmunkák eszközölését illető szerződésekbe mellőzhetetlen feltétlenül kívánja bevenni azt, hogy azoknál kizárólag helyben lakó iparos és munkás alkalmazható s hogy ettől a feltételtől csupán igazolt szükség esetén enged eltérést.

Indítványomat nem indokolom, mert eléggé indokolja azt a közismert inség és nyomor, valamint az arra vonatkozó észszerűség, hogy a középítkezésekre és a közmunkákra a közönség adó filléreiből kiadott milliók itt maradjanak és itt költessenek el.

Mély tisztelettel

Dr. Révi Nándor,

törvényhatósági biz. tag.

Ezt a két indítványt a csütörtöki közgyűlés napirend előtt fogja tárgyalni.

Jánosi Zoltán kilépett a városi pártból

A városi párt a közgyűlést megelőzően szokásos értekezletét ma délután tartotta meg. Az értekezlet váratlanul különösebb nevezetességet nyert. A városi pártnak társelnöke kezdettől fogva értékes, munkás tagja Jánosi Zoltán bejelentette, hogy *megváltik társelnöki tisztétől*. A párt sajnálattal vette tudomásul a lemondást, amely után Jánosi Zoltán el is távozott az értekezletről.

Jánosi Zoltán lemondásakor arra is indítványt tett, hogy a párt egy legközelebb összehívandó értekezletén *mondja ki a feloszlását*.

Az értekezlet azonban arra a helyes állásvontra helyezkedett, hogy *ez indítványt még tárgyalás alá sem veszi*, mert képtelenség, hogy egy nagy többségű párt mielőtt programját teljesen megvalósíthatta volna, *öngyilkosságot kövessen el* és kimondja föl-oszlását. Sőt a párt vezetősége azt határozta el, hogy most *még intenzívebb munkát fog végezni* és erős szervezkedéssel fogja a pártot megerősíteni.

Jánosi Zoltánnak kilépése mindenestre veszteség a városi pártra, de kilépése nem jelenti azt, hogy mindazokat a programpontokat, amelyeket ő és a városi párt a városra helyeseknek és jóknak tartottak, tovább is ne pártolja.

A városi párt föl-oszlására vonatkozó indítvány pedig nyomot egyáltalán nem hagyott, amit bizonyít az indítvány fölött való *napirendre térést kimondó egyhangú határozat*. Bomlásról egyáltalában nem lehet tehát beszélni, mert Jánosival csak egyetlen értékes embert veszített a párt, amely azonban a maga egységében megmarad.

A menyasszony aranyórája

Csalással vádolt exfőhadnagy

Pár évvel ezelőtt általánosan ösmert és kedvelt társaságbeli fiatal ember volt Debrecenben a helyben állomásozó 39-ik gyalogezred délcég főhadnagya, V. G. A fiatal főhadnagy pazarul költekezett, rendes vendége volt Debrecen mulatóhelyeinek. A költséges passziókat egyideig fedezte a főhadnagy jómódu családja, egypárszor kifizette a főhadnagy adósságait, de amikor a katonatiszt tovább is folytatta könnyelmű, költekező élet módját, a további támogatást megtagadta tőle a család.

Nagy adósságai miatt a főhadnagynak le kellett vetnie a csillogó egyenruhát, ott kellett hagynia a katonaságot. Új pályát kezdett s itt Debrecenben magánhivatalnok lett. Régi könnyelmű természetéből azonban nem hagyta nyugodni. Kitért belőle ismét a régi katonavirtus, amely nem tudott megalkudni az íróasztal melletti mindennapi robotolással. Elhanyagolta a hivatalát, amelyet éppen emiatt mihamar el is vesztett. Azóta abból a szűkös havi segélyből élt, amelyet a családja juttatott neki, s azokból a kis kölcsönökből, amelyeket itt-ott, régi ismerősei és barátai között még föltudott hajszozni.

Nemrégiben a volt főhadnagy egy S. Margit nevű fiatal leánnyal ösmerekedett meg, akinek családjához is mihamar bejáratos lett, ahol rövidesen mint vőlegényt tekintették. Pár hét előtt kölcsönöket kért a leánytól, aki megsajnálta a fiatal embert s megtakarított

zsebpénzéből átadott neki néhány koronát. V. G. vérszemet kapott erre s mindenféle ürügyek alatt állandóan kért, sőt követelt kisebb-nagyobb összegeket menyasszonyától, aki így lassanként mintegy 90 koronát adott neki.

Az elmúlt héten már kimerült ez a pénzforrás is. A volt főhadnagy ekkor arra akarta kényszeríteni a leányt, hogy a szüleitől kérjen a maga céljaira, mivel azonban a leány vonakodott teljesíteni ezt a kívánságát, V. G. elvette a leány aranyóráját s elzalogosította. Azóta aztán nem is mutatkozott a családnál. A leány várt egy darabig, de amikor látta, hogy nem tér vissza elmondta szüleinek az esetet. A szülők unszolására a leány ma délután följelentette a rendőrségen a volt főhadnagyot, aki ellen most család címén indul meg az eljárás.

Fölfüggesztett járásbíró

Súlyos vádak a fehérgyarmati járásbírószág vezetője ellen

A debreceni kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsa tegnap *felfüggesztette állásától a fehérgyarmati járásbírószág vezetőjét: Balás Zoltán kir. járásbíró*. A felfüggesztésre az adott okot, hogy a járásbíró ellen a szatmári törvényszéken vizsgálat folyik okirat-hamisítás, hivatalos hatalommal való visszaélés és személyes szabadság megsértése címén. A feltűnést keltő eset részletei a következők:

Spitz Adolf tekintélyes fehérgyarmati földbirtokos megvett három embertől két métermázsa gyapjút. Spitz Később rájött, hogy tulajdonképpen a saját árúját vette meg, mert a gyapjút tőle lopták s a három eladó ellen följelentést tett. E följelentés folytán az eladókat, névszerint *Kaizler Adolfot, Herz Mártont és Miski Lajost* a fehérgyarmati járásbírószág letartóztatta.

A letartóztatott emberek védője, aki véletlenül éppen a megkárosított Spitz fia, dr. *Szöke Sándor* volt, kérvényt adott be a szatmári kir. ügyészséghez, hogy az ügyészség rendelje el az előzetes letartóztatás megszüntetését. A szatmári ügyészség eleget tett ennek a kérelemnek s nyomban táviratozott a fehérgyarmati járásbírószághoz, hogy mindhárom terhelhet bocsássák szabadon. A távirat szövege így szólt:

„Miski Lajost, Kaizler Adolfot és Herz Mártont kérem azonnal szabadlábra helyezni. Ügyészség.”

A táviratot június hó 9-én délután három órakor kézbesítették a járásbírószágnak, ahol a vizsgálóbírói tiszttel megbízott járásbíró, *Szögyéni Gyula* nem volt jelen s helyette a táviratot az akkor szabadságon levő *Balás Zoltán* vette át, aki mindjárt intézkedett is, hogy Kaizler és Herzet bocsássák szabadon. Miski szabadonbocsátása iránt azonban nem intézkedett, *csak másnap*.

Miski Lajos ezért följelentette a vezető járásbíró *személyes szabadság megsértése és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt*.

A vizsgálat megindult s ennek során a szatmári törvényszék vizsgálóbírója beszerzte a táviratot, amely szeptember hó 28-án eltűnt, de rövidesen visszakért. A megkerült táviraton aztán azok, akik a megérkezés után és a bünvádi eljárás megindítása előtt is látták, föltűnő változást konstataáltak: *Miski Lajos neve ki volt belőle huzva*.

Ha szolid és megbízható vízvezetési, vagy villanyvilágítási munkára van szüksége, forduljon

Vízvezetési bekötések, legmegbízhatóbb elektros kutak. Teljes fűrdőszoba-berendezések.

SAFÁR MIKLÓS villamosvilágítási és vízvezetési vállalatához DEBRECEN, LABOS-UTCA 50. SZÁM. Saját ház.

Villamos csillárok olosz nagy választékban. Kedvező üzemi feltételek.

Mint hogy a távirat eredeti szövegében benne volt a Miski Lajos neve, sőt maga Balás járásbíró rá is vezette a távirat hátlapjára, hogy Miskit szabadon bocsátotta, később pedig Miski neve ki volt huzva, kétségtelenné vált, hogy okirathamisítás történt, a melyért az ügyészség szintén Balás Zoltánt fogja felelősségre vonni.

Mint hogy pedig a vizsgálat három ilyen igen súlyos bűncselekmény miatt folyik a járásbíró ellen, a debreceni királyi ítéletábla tegnapi leiratában Balás Zoltán vezető járásbíró felfüggesztvén állásától, utasította őt, hogy hivatalát adja át Szögyéni Gyula járásbíróknak.

Egy tizenöt éves fiu regénye

Tárgyalás a fiatakoruak bírósága előtt

Ma délelőtt tartotta meg a fiatakoruak debreceni bírósága a második tárgyalást. — Nagy Kálmán dr. törvényszéki bíró, a fiatakoruak bírójának elnökölt, a vádat Magoss Kálmán dr., a fiatakoruak ügyésze képviselte, a jegyzőkönyvet Kovács József írta.

Két gyerek állott a bíróság előtt. Egy 13 éves fiu, aki lopott s egy 15 éves, aki sakasztás és lopás miatt került a bíró elé. Az előbbi egy megtévedt fiu szimpla esete. A gyermekmenhelyre internálták. A 15 éves fiunak egy kész regény áll a háta mögött. A lelki élete a maga primitív lendületeiben differenciáltabb, mint sok felnőtt emberé. — Az ilyen gverekből lesznek, ha a jó mód paplana alatt születtek, a nagy talentumok s ha koldustanyára téved velők a gölya: a legráfínáltabb bűnözők.

Ahogy a börtönőr felkiséri a bíróhoz, a hogy az otromba szabásu rabruhában megáll a szobában a leányos arcú kis, köpcös legényke és elmondja az élete történetét, valami néma vád üti szíven az embert. — Soha erősebben nem éreztem, hogy mennyire a társadalom büne a züllött gyermekek, mint mikor a rabruhás gyerek elmondta:

— Engem nem nevelt jóra senki, apámat nem ismertem, az anyámat 11 éves koromban ismertem meg. Tizenegy évig felém se nézett.

A bíró felveszi a gyerek nacionáléját. — Tizenöt éves, református vallásu vagyok!

Elnök: Mi a foglalkozásod?
— Semmi.
— Büntetve voltál?
— Voltam egyszer. A járásbíró megdorgálásra ítelt. Egy csizmadiánál voltam inas. A gyermekmenhelyre oda adott ki. Az üzletből a házhöz felküldött velem a mesterem 55 koronát, én megszöktem a pénzzel.

— Szoktál szeszcsinált inni?
— Iszok, ha hozzájuthatok.
Elnök: Mondd csak fiam, hogy történt a nyáron az a lopás, mikor téged kiadtak a gyermekvédő egyesületből ahhoz a nyugalmozott erdőörhöz?

— A gazdám felesége átadott a nyáron 40 koronát, hogy vigyem át a szomszédos tanyára. Én megszöktem a pénzzel. Bejöttem a városba, innen Kassára mentem, aztán Miskolcra, utközben kéregetésből éltem. Mikor elfogyott a pénzem, bevetődtem egy vasuti pályához, ott Szerencs körül. Elmondtam, hogy árva fiu vagyok s felfogadtak cselédnek.
Elnök: Hát aztán itt mi történt?

— Négy napig tisztességesen viseltem magamat. Az ötödik napon észrevettem, hogy egy ládába pénzt tesz bele a gazdám. A ládát nyitva hagyták, én elloptam belőle a pénzt, 148 koronát. Bementem Szerencsre. — Ott vásároltam egy szeredást, egy sipkát, egy pár keztyűt, aztán megindultam Pestre. Utközben vettem egy forgópisztolyt és 12

töltényt 2 koronáért egy ismeretlen embertől.

— Miért mentél Pestre?
— Azt mondták, hogy szép és nagy város.

— Miért vetted meg a pisztolyt?
— Mert olcsó volt.

— Mit csináltál Pesten?
— Vásároltam órát, láncot, egy kis tükröt féstivel, pénztárcát, cigarettaszípkát és három kötet Verne-regényt.

— Miért vetted a regényeket? Olvastál már Verne-regényt?

— Nem olvastam, csak hallottam, hogy szép van benne.

— Azután mit csináltál?
— Pestről Soroksárra mentem. Itt találkoztam egy emberrel, aki azt mondta, hogy Szahadkára megy. Én is oda megyek, mondtam, menjünk együtt. Megváltottam neki is a jegyet. Tizenegy koronába került. Fülöpszálláson a csendőrök leszállítottak és idekísértek.

— Anyádat mikor láttad?
— Két éve nem beszéltem az anyámmal. Tizenegy éves koromban ismertem meg. — Addig a menhely gondozott. Tizenkét éves koromban kivett az anyám a menhelyből, de nem viselt rám gondot és visszavitték a menhelyre. Akkor adtak ki csizmadiá inasnak.

— Hány osztályt jártál?
— Négyet.

— Tudsz valamit Mátyás királyról?
— Igen, igazságos volt.

— Hát Kossuth Lajos?
— Híres író volt, 48-ban harcolt a hazáért.

— Ki volt Krisztus?
— Aki a világot megváltotta a bűntől.

— Melvük a 6-ik parancsolat?
— Ne lopj!

— Ugy-e tudod, fiam, hogy a vallás is tiltja a lopást. Miért adtad mégis erre a fejedet?

— Nézd fiam, mire büntesselek most én téged?
— Tessék javítóintézetbe küldeni.

— Nem szeretnél még egy évi próbára menni? Odaadunk inasnak valakihez.

— Nem kérem, csak a javítóba tessék küldeni.

— Miért?
— Nem bírok magamban. Félek, hogy megint rosszat teszek.

A bíróság kihallgatja még a gyerek két gazdáját. Az erdősz ezeket mondta a gyerekről:

— Kifűnő, jó fiu volt ez. Senki se dolgozott nála jobban. Szilaj gverek volt, nyugtalan véru. A feleségem nagyon szerette, még se becsülte meg magát.

A bíró javító nevelésre ítélte a gvereket. Amíg bekerülhet a javítóintézetbe, a fogházban lesz őrizet alatt.

Jön a fogházör érte. A gyerek illedelmesen köszön:

— Minden jót kívánok.

A fogház magas, komor aitaja elnyeli a kis rabruhás emberkét. — Soha szomorubb látványt.

!! A bécsi, londoni és párisi kiállításokon !!
aranyéremmel és oklevéllel tüntették ki !!

FÁY-arckrémét ::
-szappant és
-poudert :: ::

mint legjobb arckrém szer, melynek használatától minden szeplő és májfolt három nap alatt eltűnik!
Ára 1-1 korona.

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC

gyógyszertárban

Kossuth-utca 8. A színház mellett.

A város és a Magyar Bank

A hétmilliós kölcsön-ajánlat

Debrecen város pénteki közgyűlése előtt a legfontosabb ügy lesz a rendőrségi palota építésének kölcsönügye. E kölcsönüggyel kapcsolatban ugyanis a Debreceni Hitelbank utján a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság 7.000.000 koronás kölcsönt ajánlott föl Debrecen városának. A kölcsön feltételei voltak: A pénzt a Magyar Bank két évre adja 5 százalékos kamat és 5 százalékos jutalék mellett, ami 7 és fél százalékosnak felelt volna meg. Az összegből ki kell fizetnie a városnak a fennálló hat millió koronás függő kölcsönt.

Ezt az ajánlatot a jog- és pénzügyi bizottság drágának találta s ezért nem ajánlja elfogadásra a közgyűlésnek. Nagyon helyes, hogy a városnak nem szabad a kölcsönökkel könnyelműsködni s nem szabad mindenáron kölcsönöket fölvennie. De itt más szempontok is figyelembe veendőek, amit pedig a jog- és pénzügyi-bizottság szem elől tévesztett, de amelyről a közgyűlésnek meg kell felelnie nem szabad és amiről a közgyűlést tájékoztatni kell.

A Magyar Bank tudvalevően egy hat millió koronás kölcsönt adott Debrecen városának a Debreceni Hitelbank utján a nagy pénzügyi szükség idején igen kedvező feltételek mellett. Ez a kölcsön 1914. február hó 28-án, tehát négy hét múlva lejár s azt Debrecen városának vissza kell fizetnie. Ha már most a város erre az időre a 6.000.000 koronát visszafizetni nem tudja, egy nagyon szomorú, anyagilag és erkölcsileg káros hatású eset következhetik be. El kell készülnie lennünk arra is, hogy a Magyar Bank, amely a várossal szemben tagadhatatlanul kulánsan járt eddig el, miután mint komoly pénzintézet üzleteit korrektül és pontosan szokta elintézni, nem vár és ha 1914. február hó 28-án a pénzt meg nem kapja, perelni fog.

Megindulhat tehát egy per, amely Debrecen városára nemcsak nagy anyagi kárt jelenthet, hanem alkalmas lehet arra is, hogy Debrecen renoméját kisebbitse.

A város akkor követ tehát helyes pénzügyi politikát, ha elfogadja a Magyar Bank ajánlatát. Ha ez az ajánlat valóban elfogadhatatlanul drága, a miniszter ugyanis megemlíti a határozatot, de a város már fedezte magát a Bankkal szemben, hogy a visszafizetésre kinált kölcsön elfogadására, a szükséges összeg megszerzésére hajlandó volt. És emellett négyheti időt szerzett magának, hogy ez alatt újabb, jobb feltételű kölcsönt kereshessen, ami nagyon könnyen lehetséges is, mert minden bankkal szemben már azzal érvelhet, hogy van kölcsönajánlata, és csak arról lehet szó, hogy a már ajánlottnál olcsóbb kölcsönt adjon valamely pénzintézet. Ha azután ilyen olcsóbb kölcsönre meg van az ajánlata, értesítheti a minisztert, hogy olcsóbb pénzt szerzett s így a Magyar Bank ajánlatának elfogadására vonatkozó határozata tárgyaltalan. Így azután kifizetheti a Magyar Bankot is idejében s ezzel eleget tesz kötelességének. De míg olcsóbb ajánlat a kezében nincsen, a meglevőt elvetni magától: kockázatos dolog.

A közgyűlés előtt tehát föltártuk azt a

Legjobb nyálkaoldó és étvágyemelő gyógyszer. :: Gyomorégést azonnal megszüntet. Kapható mindenütt. :: Kutkezelőség: Brassó.

Málnási Mária-forrás

sulyos ultimót, amelynek ellátásáról, a maga fedezéséről és így annak a veszélynek elhárításáról, amely renomóját fenyegetheti, a városnak gondoskodnia kell.

Borbély Lili kérője

✱

Elmélkedni kellene most e helyen az alább következő levél kapcsán arról, hogy a primadonnák népszerűségével még sem ér fel semmiféle siker koronája. Lehet-e annál megremegtetőbb gyönyörűség, mikor a karzatról a földszint első soráig, mint egy égő vörös selyem szőnyeg omlik le a primadonna lába elé egy egész színház ünneplő kedve. — Hagyjuk tehát a szavak játékát, ne elmélkedjünk akkor, amikor tettek beszélnek a primadonna-népszerűségről. Ime ez a levél, a melyben egy derék csizmadia segéd megkérte Borbély Lili kezét. A napokban kapta a kitünő művésznő a levelet a következő című borítékban:

Borbé Nacsága
Hejben
Színház

A levél pedig szó és betű szerint így szól:

Debrecen 1914 január 25

Tisz telt Bobé Nacsága hameg nem sérténém én K. Balázs Megnősülnek kegyeddel hogyha Borbé Nacsága is úgy akarná ami pedig asztilleti hogy én nem beszéltem vele sohaszem de ismerem a Színház ból ami pedig mégis asztilleti hogy én mint szegény iparossegéd deén elnem hiszem magamat azal de hogy haugy lehetne én Nagyön szépen meg Köszöném Borbé Nacságának de hogy haugy nem lehetne nekem el kelene meni A Debrecenből kérném Borbé Nacságát hogy ha lehet ugy a mint irom mert nekem kevés pénzem van és nem soká lehet nek Debrecenben mert én nem dolgozom most bocsánatot kérek Borbé Nacságától maradok Tiszteelője K. Balázs kezét csókolom

választ várok
Csizmadija segéd

Nem írjuk ki a derék csizmadia segéd nevét, nehogy — címét-nevét megtudván — a színház szépei megostromolják. Mert az ilyen hü és derék szív, amely a mai pénztelen és válságos időben is meg merészkedik nőszülni, kapós lehet a nők között. Hogy „Borbé” Lili mit fog válaszolni a szerelmes csizmadiaségédnek, titok. Itt csak arra kérjük a primadonnát, hogy ne várokoztassa sokáig a derék kérőt, akinek kevés pénze van arra, hogy nélkülül még sokáig éljen.

Színház

* „A valeni nász”. (A színházi iroda jelentése.) Csütörtökön, folyó hó 29-én C) bérletes előadásban színrekerül „A valeni nász” című nagyhatású román színmű. A darab főszerepeit Halassi Mariska, Szentiványi Gitta, Uti Gizella, Nagy Sándor, Fehér, Madas, Bérczi, stb. játsszák.

* Az „Apolló” jótékonyága. „A király” első előadásának tiszta jövedelmét a debreceni munkanélküliek javára fordítja az Apolló-színház, habár ha ezzel még nem is sokat segíthet a bajon, de örömmel járul hozzá.

* Az „Apolló” műsora mindenkor az első helyen áll.

* „A király”. Az idény legkimagaslóbb művészeti eseményü filmalkotása ma kerül bemutatásra az Apollóban.

* Kényes izlésű közönség igényeit csak az Apolló műsora elégítheti ki.

* Bassermann fellépte az Apollóban máától kezdve egész héten „A király”-ban.

* „A bosszu”, mulatásos bohózat a kíséző-műsora „A király”-nak.

HIREK

Egy szinügyér-jelölésről

— A városi párt Than Gyuláért —

A városi párt mai értekezletén megejtette a jelöléseket az albizottsági tagsági helyekre. Így jelölt a szinügyi bizottsági tagsági helyekre is és jelölte többek között szinügyi bizottsági tagul Than Gyula lapszerkesztőt is.

Minden további megjegyzés előtt sietünk kijelenteni, hogy Than Gyulát derék, jóra való, becsületes embernek tartjuk, valamint kétségtelennek tartjuk azt is, hogy éppen azért ő sem fog többet ártani, vagy kevesebbet használni a szinügynek, mint a többi tag. — És ha a függetlenségi párt jelöli a szinügyi bizottságba: rendben is van.

De hogy a városi párt jelölte Than Gyulát, a „Debreceni Ujság” felelős szerkesztőjét és tulajdonosát, — mit is mondjunk? — érthetetlen.

Mert szép az az elv, hogy nem tekint a városi párt semmiféle politikára s politikai pártállásra. Ne is tekintsen. De ugyanakkor talán az ellenfél részéről is elvárhatja, sőt el kell várnia ennek honorálását. Már pedig nem kell messzire visszaemlékeznie a városi pártnak, amikor Than Gyula a lapjában szinte napról-napra azt iratta, vagy — isten tudja — tán maga írta a városi pártról, hogy „mungó-párt”, „városi mungók pártja”, „panama-párt”, „tékozló párt”, „pénzpocsékoló párt, amely a csödbe kergeti Debrecen”, amelynek vezetéséről vezércikkben közölte le és szerkesztette ki, hogy „a vasuti hozzájárulásokat nagy pezsgős ebédek hangulata után szavatták meg (!)”. —

Hiszen szép az az altruizmus is, de anynyi önértetnek egy pártban csak kell lennie, hogy amikor egy ember így pofozza, rugdalja, köpködi, azzal közösséget nem vállal. Morális képtelenségnek érezzük ezt a mai jelölést és ha százszor hivatkoznak is a jelölők altruizmusra, pártatlanságra, nekünk nem veszi be a gyomrunk az ilyen furcsaságokat.

Honorálni akarja talán a közléseit? A párt ellen olyan sokszor és legutóbb a Varga-utcai választásokon megirtakat, hogy az ő lapja az, amely le fogja törni ezt a tékozló pártot? azt akarja e jelöléssel mondani a városi párt, hogy igazak, megérdemelték azok az utszéli kofa-frázisokkal ellene szabadított támadások, amiket a szinügyi jelölt a lapjában elhelyezett?

Vagy a városi pártban elfogyott már minden arra való, érdemes ember, akit jelölni lehetett volna és most a jelölt lapjában megjelent városi párt-ellenes támadások irodalmi színvonala, a jelölt írói készsége hívta föl a párt figyelmét Than Gyulára?

Ismételjük, igazán nem tulajdonítunk valami nagy jelentőséget a szinügyi bizottsági tagságnak és nem törődünk sokat azzal, hogy kik foglalnak benne helyet. De ezt a jelölést, hogy a városi párt Than Gyulát akármilyen bizottságba is jelölje, érthetetlennek tartjuk. Megmagyarázni — utóvégre — lehet.

— A Máv. új elnökgazdátja. A hivatalos lap mai száma ad hirt a Máv. új elnökgazdátjának kinevezéséről. A hivatalos kézirat így szól: „9 minisztertanács Tolnay Kornél okleveles mérnököt a magyar királyi államvasutak igazgatóságának elnökévé nevezte ki”.

— A tanács a munkanélküliekért. Ismertettük tegnap Jászi Viktor dr. törvényhatósági bizottsági tag indítványát, melyet a közgyűléshez nyújtott be, hogy 15,000 koronát szavazzon meg a munkanélkülieknek. A városi tanács is foglalkozott a munkanélküliek segítésének gondolatával és a javasolt segélyösszeg kiosztása helyett azt ajánlja a közgyűlésnek, hogy a munkanélkülieket a szegényügyi-alap terhére a főkapitány javaslatára segélyezzék.

— Nincs kolera a Balkánon. A hivatalos lap mai száma a miniszterelnöknek két rendeletét közli, amelyek hatályon kívül helyezik a kolerajárvány idejében a Szerbiából, Bulgáriából, Romániából és Törökországból származó egyes cikkeket behozatalának tilalmáról kiadott rendeleteket.

— A Csokonai-kör felolvasó ülése. A Csokonai-kör január hó 29-én, csütörtökön délután 5 órakor, a vármegyeháza dísztermében felolvasó ülést tart a következő műsossal: 1. Költemények. Irta és felolvassa Jánosi Zoltán, a Csokonai-kör választmányi tagja. 2. Az altruizmus lélektana. Irta és felolvassa Mitrovics Gyula, a Csokonai-kör választmányi tagja. 3. Latin költőkből. Irta és felolvassa Gaál Zoltán, a Csokonai-kör tagja. 4. A hős. Elbeszélés; írta és felolvassa Jókay Lajos, a Csokonai-kör tagja.

— A rendőrségi palota költségeinek fedezete. Tudvalevő, hogy a rendőrségi palota költségeinek fedezete okozott nagy gondot. Most azután a tanács úgy egyezett meg az építő Fejér és Ritter céggel, hogy ez 6 és fél százalékos kamat számítása mellett egy évig vár a fizetésre, illetve maga gondoskodik a fedezet megszerzéséről.

— A debreceni kereskedők és a záróraszabályrendelet. Az OMKE. hajdumegyei kerületének választmánya ma délután látogatott ülést tartott Kontsek Géza nagykereskedő elnöke alatt, amelyen Balkányi Béla titkár a kerület működéséről, az új tagfelvételekről és az Országos Kereskedő Kongresszus előkészületeiről referált. Hosszabb vita indult meg az üzleti záróról készült szabályrendeletéről, amelyben Löfkovits Arthur, Falk Lajos, Félegyházy János vettek részt és végül Kontsek Géza elnök álláspontját fogadta el a választmány, hogy a szabályrendelet-tervezetet, mint szociális alkotást, örömmel üdvözli, csupán az élelmiszerek elárúsításával foglalkozó üzletekben kívánja a fogyasztó közönség érdekében a nyári félévben április 1-től október 1-ig a nyitási időt a tervezetnél fél órával korábbra és a zárási időt fél órával későbbre tervezni. Bárdos Géza előterjesztésére behatóan foglalkoztak az új kereskedő-generáció nevelésének kérdésével és Somcsay László, Falk Lajos, ifj. Kardos László és Hochfelder Jakab hozzászólása után felkérte a választmány az előadót és az elnökséget, hogy az iskolai előképzettség kiterjesztésére és a kereskedelmi tanoncoktatás kötelezővé tételére országos mozgalmat kezdeményezzenek.

— Menyasszonyi ruhaselymek minden színben, selyemkendők, menyasszonyi koszcruk, fátvok nagy választékban Szabó Lajos fiai cégnél. Rózsa-utca.

KÉZIMUNKA ÉS ELŐNYOMDA ÁRUHÁZ.
Krausz Gyula
DEBRECEN, KOSSUTH-UTCZA 3. SZÁM.

Megérkeztek a legújabb :: **kézimunkák** a legolcsóbb :: árban. ::
TELEFON 288. SZÁM

— **Borbély Lili és Mucsy Nusi felvétele.** Kozmann Gusztáv Piac-utcai kirakatai ugyszólván napról-napra újabb művészi felvételekkel lepik meg a közönséget. Ez az országos nevű fényképész már bebizonyította a debreceni közönség előtt, hogy művészete a fotóművészet legmagasabb polcán áll és értékes, komoly nyereség Debrecenre nézve, hogy a mi publikumunk számára dolgozik. Sikereinek egyik bizonyítéka hirtelen magasra nőtt népszerűsége, elannyira, hogy előkelő Piac-utcai kereskedők közül többen fölkérték Kozmann, hogy Borbély Lili és Mucsy Nusi legutóbbi, ragyogóan szép felvételei közül adjon át néhányat kiállítás céljából. Halmágyi Sámuel Piac-utcai üzletének kirakatai előtt napok óta nagy közönsége van Borbély és Mucsy pompás új képeinek.

— **Büntény vagy szerencsétlenség.** Hajdudházson ma reggel virradóra műhelyének ajtaja előtt a járóelők halva találták Bar József ottani kovácmestert. A holttesten küllérőszak nyomai látszóttak, a fején egy hatalmas seb tátongott s az arca is több helyütt sebekkel volt borítva. A községi előjáróság telefonon jelentette az esetet a debreceni kir. ügyészségnek, amely elrendelte a hulla fölbontását. Hadházon a boncolás megejtése végett holnap száll ki Horváth Arthur dr. törvényszéki orvos. Nem lehetetlen, hogy a kovácmester büntény áldozata, azonban az is lehet, hogy az elmúlt éjjel egyik ismerősétől hazafelé menet oly szerencsétlenül esett el a csuszamlós földön, hogy súlyos zúzódásokat szenvedett, amelyek aztán halálát okozták. A titokzatos halálesetet a boncolás lesz hivatva kideríteni.

— **Szabad Iskola.** Ma este folytatta nagyszámu hallgató előtt Szabó Márton dr. főgimnáziumi tanár a Szabad Iskolában „A meteorologia köréből” sorozatos előadását. Kitért előadásában a ciklonok és anticiklonok megmagyarázására, hatásos színekben ecsetelvén ezeknek különösen a tengereken való rettenetes pusztítását. Megemlítette a passzát- és monsum-szélrendszert. Fejtegette ezek nyomán a téritők vidékén lévő sivatagok keletkezésének okát. Majd elemezte az egyes vidékeket jellemző lokális szeleket: így a bórát, amely Fiume környékén ismeretes, a Háromszék és Brassó táján pusztító nemerét, amely Szibérián át jön hozzánk, a számumot, amely felkavarja a Szahara vörös homokját és viszi messze Marokkó sáskáit és férgéit. Ezt az utóbbi természeti pusztító elemet érdekesen hozta kapcsolatba előadó az Egyiptomi tiz csapás egynémelyikével. Az előadót a hallgató közönség az előadás befejeztével lelkesen megtapsolta. (1)

Holnap, csütörtökön Madai Pál dr. főreáliskolai tanár folytatja előadását „Lengyelország bukása”-ról. Az érdekesnek ígérkező előadás az ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1. c. II. em.) este 6 órakor kezdődik s teljesen ingyenes.

— **Az új detektívek munkában.** Köztudomásu, hogy a városi közgyűlés Rostás főkapitány előterjesztésére még az elmúlt év folyamán nyolc új detektívi állást kreált. A főkapitány ki is nevezte a nyolc új detektívet, akiket az államrendőrség detektívképző tanfolyamán Budapesten hat hónapon át elméletileg és gyakorlatilag oktattak. A nyolc új detektív ma érkezett meg Budapestről. Azonnal jelentkeztek a főkapitánynál s le tették előtte a hivatali esküt, mire a főkapitány azonnal munkába állította őket. A detektívtestület száma Debrecenben így kilencre emelkedett, azonkívül négy polgári rendőrt is beosztottak melléjük. Előreláthatólag azonban ez a szám is emelkedni fog, mert a napokban leutalt rendőrségi államsegély felhasználásával a főkapitány még további hat új detektív-állást akar szervezni, s ez esetben megszűnne a polgári rendőrök detektívműködése.

— **Expresszvonat víz alatt.** San-Franciskóból táviratozzák: A chicagói expresszvonat száz utassal belerohant az árvízbe és víz alá került. Csak a vonatvezető lélekjelentésének köszönhető, hogy mind a száz utas vízbe nem fullt.

— **Befagyott a Duna.** Ez a tél kiütözközik a többi közül a maga rendellenes és rosszindulatú viselkedésével. A háboru nyomán jött a drágaság, a pangás, a csődök sora, s a tél — mintegy jelző a renakivüli állapotot, — rég nem tapasztalt hideggel tüntetett az idők szokatlan járása mellett. A csikorgó hideg ma a mesterpróbat is kiállította: a Duna befagyott. A zajló vén folyó hátán megálltak a fehér táblák és a partokról, meg a hidakról sokan szemlélik a ritka látványt. A legöregebb emberek pedig mit tehetnének ilyenkor: nem emlékeznek. A fiatalabb generáció viszont, amely sanyaru állapotában minden apró jel mögött reménységet keres, a Duna befagyásában is azt a csucspontot látja, amelynél most már meg kell állania a türelmetlen idők garázdálkodásának. Volt már háboru, volt már csőd, volt már általános üzleti katasztrófa. És most már a Duna is befagyott. Más már igazán nem történhetik. Legalább a Dunával nem. Most már csak olvadhat.

— **Téli villámlás.** Szegedről jelentik: Különös természeti tümeményben gyönyörködhetek azok, akik kedden korán reggel fölkeltek. A keleti égbolton, jóllehet husz fok hideg volt, többszöri villámlás volt látható, utána erősebb dörgés. A babonás nép a különös természeti tümeményből mindjárt szerencsétlenséget jósolt.

— **Szőnyegeket, függönyök, ágy- és asztalterítők, matrácok, flanel takarók, pokrócok** jutányos árban Szabó Lajos fiainál, Rózsa-utca.

Korona-Passzage Telefon 3-28.

Még csak két napig!
Csütörtökön és zénteken
Kizárólagos bemutatási joggal látható.

Utazás a föld körül

Kalandos utazás 6 felvonásban. Előadják a legkiválóbb amerikai színészek. A legbrilliansabb és legfrapársabb filmcsoda, mely valaha megjelent. Minden jelenete izgalmas és nagyszerű. A felvétel végigvezet az öt világrészen egy bámulatosan megkomponált történet izgalmas bonyodalmi keretében.

Rendes helyárák
Bérlet-, igazolvány- és trafikjegyek érvényesek.
Előadások pontosan 6, 8 és 10 órakor

Még csak két napig!

— **Falpari tanfolyam a debreceni fémipari szakiskolán.** Február hó 4-én nyílik meg a debreceni fémipari szakiskolán az asztalos és butoripari rajztanfolyam. Az igazgatóság a látogatókra való tekintettel az előadásokat az esti órákra helyezte, módot akarván adni ezáltal, hogy a rendes napi munka befejezésével is látogatható legyen a tanfolyam. Elsajátíthatók: a szakmába vágó összes rajzi megoldások; rajzolás és méretezés az épület és butorasztalosság körébe tartozó összes szerkezetek; különböző méretű szakrajzok elkészítése, természetes nagyságu műhelyrajzok előállítása; tervezési feladatok, lakásberendezések megoldása, csinosítási műveletek, faszárítás, fapácolás, fa- és fémisztarzia, stb. Ha a hallgatóság kellő számmal jelentkezik, az igazgatóság kiállításba helyezi, hogy sorozatos előadásokat tartat, melyekben a butoripar régi stílusait és modern vívmányait vetített képekkel mutatja be és ezzel az izlés fejlődésének kiapadhatatlan forrását nyitja meg a debreceni iparosság részére. Jelentkezni lehet a tanfolyamra a fémipari szakiskolában reggel 8-tól 12-ig és délután 3-5-ig február hó 4-éig. (Széchenyi-ut. 2. sz.)

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülnük Steier Mózes nagylétei földbirtokos folyó hó 25-én, hosszas szenvedés után, 82 éves korában meghalt. A köztisztelőben állott öreg ur halála kiterjedt családot bortott gyászba. Leitner Adolf dr. debreceni orvos, Leitner Dezső debreceni földbirtokos és Lengyel Zoltán dr. debreceni ügyvéd apósukat gyászolják az elhunytban, kinek temetése kedden ment végbe nagy részvét mellett.

— **Még két napig** marad műsoron az Uranus kimagasló slágere az „Utazás a föld körül” című filmóriás, melynek bemutatása teljes két órát veszén igénybe s így az előadások nem folytatolagosak, pontosan 6-8 és 10 órakor kezdődnek rendes helyárák mellett, melyen a bérlet, tisztviselő- és trafikjegyek is érvényesek.

— **Betörővilág Nagyléta környékén.** Hetek óta izgalomban tartja Nagyléta környékét, hogy éjjelről-éjjelre történnek betöréses lopások. A nagylétei csendőrség széleskörű és erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítéseért és a csendőrség munkájának már is van némi eredménye. Eddig tizenötön ülnek fogságban, akiket a csendőrök tartóztattak le a betöréses lopások gyanuja alatt. A letartóztatottak csaknem kivétel nélkül beismerék, hogy ők törtek be és loptak a környéken. A csendőrség folytatja a nyomozást és előreláthatóan még sokan fogságba kerülnek.

— **Csőd elől a halálba.** Szatmárról jelentí tudósítónk: A gazdasági válság által okozott üzleti panasz halálba kergetett egy fiatal kereskedőt, Katz Salamont, akinek nagy rőfőskereskedése volt itt. Katz csőd előtt állott, a hitelezők, akikkel kiegyezni nem tudott, egyre jobban szorongatták s Katz emiatt való elkeseredésében tegnapi lakásán felesége távollétében fölakasztotta magát. Mire ráakadtak, már kiszenvedett. A szerencsétlen ember, aki mindössze harminc éves volt, felesége és kisgyermeké gyászolja.

— **Öngyilkos asszony.** Esméletlen állapotban szállítottak be ma délután a mentők a Geréby-telepről egy asszonyt, aki öngyilkosságot követett el. Konyáry Juliánna pár év óta vadházasságban él Száva Lajos közművel. Künn laknak a Gerébytelep 5. szám alatti házban, ahol velük lakik a férfi édesanyja is. Az öregasszony nem látta jó szemmel a vadházasságot, ami miatt állandó volt a veszekedés a két asszony között. E miatt annyira elkeseredett Konyáry Juliánna, hogy ma délben marólugot ivott. Oly sulus belső sérüléseket szenvedett, hogy életben maradásához kevés a remény.

— **Férj és csábító harca.** Orosházáról jelentik: Madarász György korcsmáros különváltan élt a feleségétől, aki Gulyás Józseffel lépett közös háztartásra. Madarász az este találkozott Gulyással, botjával hátulról fejbeütötte, mire az revolvért rántott és szívenlőtte a férjet, aki meghalt. Gulyást letartóztatták.

— **A fekete himlő.** Belgrádból táviratozzák: A fekete himlő pusztítása mind nagyobb mérvet ölt. Ma a betegek száma 100, a halottaké 25.

— **A katolikus népszövetség** kedden este fél 9 órakor tartotta nagy érdeklődés mellett első kultur-estéjét a „Katholikus Népszövetségi Otthon” helyiségében. A megnyitó beszédet Molnár Kálmán theresianumi igazgató mondta szép szavakban ismertetve az estély célját és szükségességét. Utána Kreszenec Gy. Ferenc máv. hivatalnok helyi igazgató tartott előadást a sajtó romboló hatásáról. A legközelebbi este február 3-án tartatik, amikor Gévay Béla dr. ügyvéd tart előadást a „Váltóról”. Belépti-díj nincs.

— **Mágnás Elza gyilkosai.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Turcsányi Emilia büngyében Takács Aurél dr. vizsgálóbíró tegnap hirdette ki a terheltek és Fekete Károly dr. ügyvéd, Nick Gusztáv védője előtt a vizsgálat elrendelését és hogy a bűnösöket vizsgálati fogóságban tartja. A vizsgálat Kóborý Rózi ellen gyilkosság és rablás büntetében mint felbújtó, Nick Gusztáv ellen pedig mint tettes ellen folyik. A terheltek felfolyamodást jelentettek be a vizsgálóbíró határozata ellen és pedig azért, mert eddig sem nekik, sem védőiknek nem állt módjukban az iratokat megtekinteni. A vizsgálóbíró ugyanis a bűnügy súlyosságára való tekintettel nem engedélyezte eddig az iratok átolvasását, valamint azt sem, hogy a letartóztatott gyilkosok védőkkel beszélhessenek.

— **Tiltakozás a rutén-pör ellen.** Bécsből táviratozzák: Tegnap este a cseh nemzeti-ségi klub helyiségében a csehek nagy tiltakozó gyűlést tartottak a máramarosszigeti pör ellen. A gyűlésen igen sok szlovén, horvát, rutén és szerb is megjelent. Egy cseh nemzeti-ségi képviselő, valamint a szlovén diákság egyik képviselőjének beszéde után határozati javaslatot fogadtak el, amely kulturális és jogi okokból tiltakozik a pör ellen. Ehhez a tiltakozáshoz a szerbek nevében csatlakozni akart egy szerb diák. Alig kezdett azonban beszélni, a rendőrség képviselője föloszlatta a gyűlést azzal a megokolással, hogy nem ért szerbül. A résztvevők tiltakoztak a gyűlés föloszlatása ellen, a rendőrség azonban a terembe hatolt és eltávolította a résztvevőket.

— **Nincs munka Amerikában.** Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államokban az utóbbi hónapokban észlelt általános gazdasági depresszió még nem javult. Különösen érezhető ennek a hatása a munkapiacra, mert egyre bocsátják el a vállalatok a munkásokat, s a munkanélküliek száma napról napra tömegesen szaporodik. Éppen erre való tekintettel a bevándorlási hatóság az amerikai bevándorlási törvény rendelkezéseit a szokottnál is nagyobb szigorral alkalmazza, hogy minél több Európából érkezőt akadályozzon meg a partraszállásban. Különben újabban a Kanadába bevándorlóknak a partraszállását is megnehezítették.

— **Egy leány és négy legény.** Lapunk 27-iki számában ez alatt a cím alatt megjelent közleményünk helyesbítésre szorul. Az „Asszonybosszantó”-csárda tulajdonosának leánya ugyanis egyáltalában meg sem fordul a korezmában s így alkalmat sem adhatott, hogy az ő személye körül féltékenységi jelenet játszódjék le a korecsma látogatói között.

— **Elégett a műtő asztalon.** Triesztből táviratozzák: A köz-kórházban szerencsétlen véletlen következtében meghalt egy kis fiú, akin skrofulás baja miatt a szem szaruhártyáján operációt akartak végezni. Már elaltatták a gyermeket, amikor az altató álarc, eddig ki nem derített okból, meggyulladt. A kis fiú az operáló orvos, az asszisztens és két ápolónő szemelátára úgy összeégett, hogy három óra múltán meghalt. Az orvosok ellen megindult a vizsgálat.

— **Megérkeztek az újtöltésű zsebvilny-lámpák** Mentze Henrik újdonságok áruházába, Piac-u. 38. szám.

MINDENFÉLE ÜGYVÉDI NYOMTATVÁNYOK
 állandóan raktáron, készen, azonnal kaphatók
HOFFMANN és KRONOVITZ
 KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIAC-UTCZA 49.

Irodalom

(-) **Futó percek.** Most jelent meg a debreczeni könyvpiacra Törőné Korpássy M. versés kötete „Futó percek” cím alatt. A kötetet a városi nyomda készítette s a szerző kiadásában jelent meg. Egy kötet ára 2 kor. 50 fillér.

A csukamájolaj hátrányai a Scott-féle emulsióban megvannak szüntelve.

Dacára annak, hogy a közönséges halolaj kiváló erősítő szer, használatát több oknál fogva nem lehet igénybe venni. A legtöbbben, úgy a felnőttek, mint gyermekek gyakran nemcsak jogosult ellenszenvet éreznek a halolaj íze iránt, hanem gyakran nehézememészhetősége folytán nem bírja el gyomruk. Egész másként áll a dolog a Scott-féle halolaj-emulsió-nál. Ugyanis az ezen szerben foglalt halolaj apró cseppekben van szétosztva, már szinte előre megemészítve, úgy hogy az emésztő szervek ezen munkától megvannak kímélve és úgy a halolaj mint a többi erősítő alkotórész könnyű szerrel szívódik fel a vérbe.

Hülés után, elerőtlenedésnél, nehéz fogzásnál, a lábadozás idején, gyenge csontalkatu gyermekeknel, óvógyógyászatnál és elhész hasonló esetekben az évilzetek óta bevált Scott-féle emulsió kiténő szolgálatot tesz.

Egy eredeti liter ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatalkozva 50 fillér értékű bétyegyet küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címre, Wien VII, akkor egy gyógyszerár után próbaadagot küldünk.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Áll. kötvények	840
Magyar Áll. kötvények	885
Magyar Áll. kötvények	98
Magyar Áll. kötvények	716
Magyar Áll. kötvények	38
Magyar Áll. kötvények	840
Magyar Áll. kötvények	788
Magyar Áll. kötvények	628

Magánleánykamatláb
 Bécs 4 1/2 % Berlin 2 1/2 % London 2 1/2 %
Budapesti gabonátőzsde.

1914. májusra	10.98
1914. ápr.	11.97
Rösz októberre	11.97
1914. ápr.	11.97
1914. ápr.	11.97
1914. ápr.	11.97
1914. ápr.	11.97
1914. ápr.	11.97

Effektiv változatlan, inkább szilárdabb.

A kamatláb újabb leszállítás. Fővárosi tudósítónk jelenti: Pénzügyi körökben ma határozottan beszéltek, hogy az Osztrák-Magyar Bank jövő héten tartandó főtanácsi ülésében ismét leszállítják a bank-kamatlábát. A legutolsó kimutatásban már 72 millió adómentes bankjegytartalék szerepelt, amire másfél év óta nem volt példa. A visszaözönlés azóta is igen számottevő és a legközelebbi kimutatás legalább száz millió korona adómentes jegytartalékokat fog feltüntetni. Habár számítanak is arra, hogy a közeli ultimó megnöveli a szükségleteket, mégis bizonyosra veszik, hogy a nyugat-európai bankok lényegesen alacsonyabb kamatlábra való tekintettel, a jegybank legközelebbi főtanácsülése fél százalékkal fogja a kamatlábat leszállítani.

Gazdasági előadások. A Debreceni Gazdakör helyiségében, Hatvan-u. 2. szám alatt a debreceni Gazdasági Akadémia tanárai a tél folyamán szakszerű előadásokat tartanak. Az elnökség felkéri a gazdaközönséget, hogy ezeken az előadásokon minél nagyobb számban jelenjék meg. Az előadások programja: 1914. február 1-én: Stolp Ödön gazdasági akadémiai tanár „Az okszerű vetésforgók”. — 1914. február 8-án: Cass Gyula gazdasági akadémiai tanár „Újdonságok a talajművelés és trágyázás köréből”. — Február 15-én: Takács Zsigmond gazdasági akadémiai tanár „A több termelés alapfeltételei”. — Február 22-én: Dr. Rácz Mihály gazdasági akadémiai tanár „Teendők Hajdumegye lötenyésztesének javításánál”. — Márczius 1-én: Dr. Kovács József gazdasági akadémiai tanár „Mezőgazdasági termények értékesítése”. — Márczius 8-án: Velich István állami főkertész „Védekezés a gyümölcsfák és szőlőbetegségei és ellenségei ellen”. Az előadásokat jelzett napokon mindenkor délután 4 órakor kezdődnek.

Póthatáridő teherárakra. A kereskedelmi és iparkamara az érdekeltség tudomására hozza, hogy a m. kir. államvasutak a Zemun (Zimony) állomáson át Szerbiába és azon túl rendelt teherárakra folyó évi január hó 25-től kezdve visszavonásig érvényesítendő három napi póthatáridőt állapítottak meg. Ezt a póthatáridőt az érvényben levő fuvarozási határidőn és póthatáridőn kívül érvényesítik és élő állatok, friss hus, leölt baromfi, lőtt vad, friss gyümölcs, friss főzelék, valamint tojásküldeményekre nem alkalmazzzák.

Apamének igazolása. A köztenyésztesre szánt mének igazolvánnyal ellátása (licenci-rozás) e hó 31-én, szombaton délelőtt tíz óra-
 kor lesz az Egreskertben. Akiknek ilyen me-
 neik vannak, oda kell vezetniök állataikat.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Schönfeld Herman Deés, Reiter Miksa és Lazarovics Samu Szatmár. — A Neuer Wiener Kreditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Lemler és Társa uridivat-kereskedő Szeged.

NYILTTÉR.

Fog-Krém

TÖRVÉNYKEZÉS

§ A Polónyi-Lengyel tárgyalás. Fővárosi tudósítónk jelenti: A budapesti törvényszéki esküdtbiróságának elnöke a Lengyel-Polónyi pör tárgyalását március 23-ára tűzte ki.

Mindenféle betegségnél

PALMÁ

a legjobb szer. :::: Próbauveg 40 fillér.
 Kapható:
DR. SZELENYI ÁRPÁD
 gyógyszerésznél Debreczen, Piac-utca harminc

Hirdetmény.

Mintthogy a Debreczeni Kenyárgyár r. t. felszámolása az 1913 december hó 3 napján tartott rendkívüli közgyűlésen kimondott, felhivatnak a társaság hitelezői, hogy követeléseiket a hirdetmény közzétételétől számított 6 hó alatt érvényesítsék, illetve dr. Hegedűs Béla ügyvédnél, Piac-utca 43. szám. alatt jelentsék be.

Az igazgatóság

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol
DIVAT SZÖVETEK

városi új bérház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:
MOSKOVITS JÓZSEF

4031—1913. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Püspökladányi Hite szövetkezet végrehajtónak Nagy Ilona kiskoru és társai végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 1000 korona tökéletes és járuléka behajtása végett a püspökladányi kir. járásbírósg területén levő, Püspökladányban fekvő, a püspökladányi 1647. sz. betétben A. l. 1—2 sor. 1235/1, 1235/2. hrsz. a. felvett 453 öf. területű, a beltelekben fekvő 919. öisz. ház, udvar és kertnek kiskoru Nagy Ilona, Geza, Dzsó, Erzsébet és Albert B 23—27. alatti illetőségére 667 korona ezennel megállapított kikiáltási árban, még pedig C. l. alatt Cs. Kis János javára be-ebelezett haszonélvezeti jog fentartásával elrendelte.

Az árverést 1914. évi február hó 27. napján délelőtt 11 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségeben fogják megtartani.

A árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott arfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t.-c. 147, 150, 170. §§; 1908. XL. t.-c. 21. §).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígert ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. (1908. XLI. 25. §)

Püspökladány, 1913. évi december hó 17. napján.

Kókay s. k., albiró.

MEGHODÍTOTTUK A VILÁGOT!

GEREBEN BELA ANDRASSY-UTJ.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

DEBRECZEN,
Kistemplombazár
Hajdúvármegye szállítói

Menyasszonyi kelengye, Vászon,
Kész fehérnemű, Női divatkel-
mék, Szőnyegek
Óriási raktára !!

MEGHIVÓ.

A Püspökladányi Nagygőzmalom R.-t.

1914 február 8-án vasárnap délután 2 órakor, a telepen levő vendéglő helyiségeiben

évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. részvényeseket ezennel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, mérleg megállapítása, határozathozatal a tiszta nyereség hovatartozása tárgyában
2. Igazgatóság és f.-bizottság felmentése.
3. Tizenkét igazgatósági tag választása.
4. Négy rendes felügyelő-bizottsági tag és 2 póttag megválasztása.
5. Jegyzőkönyvet hitelesítő 5 tagu bizottság kiküldése.

Püspökladány, 1914 január 24-én.

Az igazgatóság.

Ügyes képviselőt,

ki bankoknál, iparvállalatoknál és nagy kereskedelmi cégeknek jó összeköttetéssel bír, keres elsősorban fővárosi vállalat. Szakismeret nem szükséges. Ajánlatok referenciákkal „Agilis 1056” jellegre Blockner J. hirdető irodájába, Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. szám alá küldendők.

697. sz. 1913. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a püspökladányi kir. járásbírósgnak 1912. évi V. 385/4. számú végzése következtében dr. Erdélyi Miklós ügyvéd által képviselt Roth L. cég javára 400 + 156 korona s jár. erejéig 1912. évi december hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 200 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: cseplőgép és cseplőkazán nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a püspökladányi kir. járásbírósg 1912-ik évi V. 385. számú végzése folytán fenti tökéletesítés és eddig összesen 101 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Földesen, künn a tanyán leendő megtartására 1914. évi február hó 4. napjának délutáni 1/24 óraja határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül fog aittattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Hajdusoboszlón, 1914. évi január hó 3. napján.

Páll Ferenc, kir. bir. végrehajtó.

4030—1913. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Belovary Lajos és társai végrehajthatóknak B. Kiss István végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 30 korona 80 fillér tökéletesítés és járuléka behajtása végett a püspökladányi kir. járásbírósg területén levő, Püspökladány községben fekvő s a püspökladányi 564. sz. betétben, az l. 1. és 4. sor. 435. hrsz. és 436/1—a. hrsz. a. felvett 371 négyszögöl területű, a beltelekben fekvő 337. öisz. ház, udvar és kertre 804 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi február hó 27. napján délelőtt 10 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségeben fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 32. §-ában meghatározott arfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. LX. t.-c. 147, 150, 170. §§; 1908. XL. t.-c. 21. §)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígert ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. (1908. XLI. 25. §)

Püspökladány, 1913. évi december hó 17. napján,

Kókay s. k., albiró.

Gyomorgörce, kóllka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziázer a

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy áveg ára 40 fillér.

Kapható
MHALOVITS JENŐ
gyógyászertárában, Debreczenben.

